

חמישים שנות מדע בישראל

בניין האקדמיה

דיון ראשוני להתוויית תכנית פעולה שתציג את הפעילות המדעית בחמישים שנות קיום המדינה נערך ביזמת האקדמיה. ועדה ממלכתית בראשותו של פרופ' אפרים קציר תכין את התכנית. הנושא נדון בפגישה בין נשיא האקדמיה פרופ' יעקב זיו לשר המדע והטכנולוגיה, ד"ר בנימין זאב בגין, שהוא גם חבר ועדת השרים לאירועי חמישים שנה למדינה.

הקן הלאומית למדע עברה לבניין החדש בספטמבר 1996. לשימוש האקדמיה נוספו שמונה חדרים.

מלגה מקרן דורות

קרן דורות מעניקה אחת לשנתיים מלגה לפוסט-דוקטורט להשתלמות בבית-הספר לרפואה של אוניברסיטת הארווארד. תחומי המלגה: גנטיקה, ביולוגיה של התא, אימונולוגיה, ביוכימיה. המלגה מיועדת למחקר בסיסי. האוניברסיטה מתחייבת להעסיק את המועמד בתום תקופת המלגה. ערך המלגה כ-35,000 דולר. בקשות למלגה שתוענק השנה מתקבלות במשרדי האקדמיה.

מלגות מקרן פולקס

קרן פולקס, שמרכזה בלונדון, מעניקה מלגות לתלמידי רפואה הלומדים גם לקראת תואר דוקטור במדעי החיים ולתלמידי מדעי החיים הלומדים גם רפואה. סכום המלגה 2,000 לירות שטרלינג לשנה, והיא מוענקת לשנה אחת עד שלוש שנים. מדי שנה זוכים במלגות אלה כשבעה תלמידים. בקשות למלגות פולקס מתקבלות במשרדי האקדמיה.

מועצת האקדמיה אישרה את הכללים האלה לשימוש בחדרים בבניין האקדמיה:

1. האקדמיה תעמיד חדרים לרשות חברי מועצת האקדמיה במהלך תקופת כהונתם.
2. הנשיאים לשעבר שקיבלו חדרים (הפרופסורים דבורצקי ויורטנר) יוכלו להשתמש בהם ללא הגבלה.
3. נשיא יוצא יקבל חדר בתקופת כהונתו של הנשיא הבא אחריו.
4. האקדמיה תעמיד חדרים לשימוש חברים המעוניינים בכך לתקופות קצרות. הבקשות יוגשו למינהל האקדמיה.

חסות האקדמיה לכנסים בינלאומיים

החל בשנת 1997 חדלה האקדמיה להעניק תמיכה כספית לאירועים בינלאומיים הנערכים בישראל. באשר לחסות האקדמיה לכנסים בינלאומיים הנערכים בישראל החליטה מועצת האקדמיה שכנסים "בחסות האקדמיה" יכולים להיות:

1. כנסים שהאקדמיה מארגנת בעצמה;
2. כנסים חשובים וגדולים שהאקדמיה עשתה למען קיומם בארץ;
3. כנסים שהאקדמיה עורכת בשיתוף עם אקדמיות אחרות בעולם;
4. כנסים הנערכים ביזמת האקדמיה;
5. כנסים אחרים שהאקדמיה תחליט להעניק להם את חסותה.

פרס סנטה פולקס

הפרס מוענק אחת לשלוש שנים לאחד ממלגאי פולקס בעבר על הישגים והצטיינות אישית. סכום הפרס 2,500 לירות שטרלינג, והוא יוענק לזוכה השנה בטקס חגיגי בלונדון באוקטובר 1997. הנסיעה ממומנת מכספי קרן פולקס.

פרס "טבע"

הפרס מוענק מדי שנה לחוקר במדעי החיים. חברת "טבע" תודיע על התחום הספציפי שבו יוענק הפרס בתשנ"ז. סכום הפרס כ-85,000 שקל.

הרצאות נבית האקדמיה

בדצמבר 1995 אישרה מועצת האקדמיה נוהל להרצאות המתקיימות מטעם האקדמיה בביתה:

1. חברי האקדמיה רשאים להרצות באקדמיה.
2. חבר אקדמיה רשאי להציע הרצאה של איש מדע באקדמיה. ההרצאה כפופה לאישור יושב ראש החטיבה הרלוונטית. החבר המציע יהיה היושב ראש באותה ההרצאה.
3. המרצה יתחייב למסור לאקדמיה את כתב היד של הרצאתו בתוך פרק זמן סביר. חלק מההרצאות יתפרסמו ב"דברי האקדמיה" (אין התחייבות של האקדמיה לפרסום).
5. כתב היד של ההרצאה ימסר לוועדת הפרסומים וידון בהליכים המקובלים לגבי פרסומי האקדמיה.
6. בתום הרצאה מדעית יוקדשו דקות אחדות לשאלות ותשובות – בהסכמת המרצה והיושב ראש.

חילופי מדענים עם החברה המלכותית הבריטית

השנה לא יוענקו מלגות במסגרת התכנית לחילופי פרופסורים (ואף לא בשנת תשנ"ח) משום שמכסת המלגות לשנים אלה אזלה. מוצעות מלגות השתלמות בסכום של 350 לירות שטרלינג לחודש בתוספת הוצאות נסיעה לבעלי תואר דוקטור במדעי הטבע לתקופה של שישה חודשים עד שנה. ניתנים גם מענקים בסכום של 400 לירות שטרלינג לחודש בתוספת הוצאות נסיעה למדענים בעלי תואר דוקטור במדעי הטבע לביקורים קצרים עד שישה חודשים. בקשות מתקבלות במשרדי האקדמיה.

חילופי פרופסורים עם האקדמיה הבריטית

השנה יצא לאנגליה חבר האקדמיה, פרופ' בנימין איזק, לעבודה במסגרת ההסכם לחילופי פרופסורים עם האקדמיה הבריטית. על-פי ההסכם מדי שנה לסירוגין יוצאים לבריטניה ולישראל חוקר בריטי וחוקר ישראלי. בשנה שעברה עשה בארץ החוקר הבריטי ג'ון אמרטון (לשונות שמיות). פרופ' איזק יעשה בבריטניה חודשים אחדים במסגרת מחקר בתחום היסטוריה חברתית של ארץ-ישראל לאחר מרד בריכוכבא. האקדמיה הבריטית ממומנת דיור והוצאות מחיה.

גנום האדם

האקדמיה מוסיפה לעשות לקידום נושא גנום האדם בישראל. יום עיון בנושא Human Genome Diversity נערך ביוני 1996 בהשתתפות חוקרים מהארץ ומחו"ל. נציג האקדמיה השתתף בפגישת International Bioethics Committee בפריז שבה דנו בחיבור אמנה בנושא האתיקה. נציגים מטעם האקדמיה השתתפו בכנס Hugo Second International Genome Summit שנערך בקנברה, אוסטרליה.

קרינת הסינכרוטרון

הוועדה המייעצת בנושא זה בראשותו של פרופ' יהושע יורטנר המליצה לאקדמיה לפעול למען הצטרפותה של ישראל למתקן לקרינת סינכרוטרון מהדור השלישי במסגרת European Synchrotron Radiation Facility הוצע כי ישראל תצטרף בשלב הראשון בהיקף של 1% – כמיליון וחצי דולר לשנה. הכוונה היא שלאוניברסיטאות תהיה מחויבות לפרויקט והן ישתתפו באופן פעיל במימונו. האקדמיה פנתה לוועדה לתשתיות לאומיות למדע וטכנולוגיה (ועדת ה-13) בבקשה למימון.

ארגויות גבוהות

באוקטובר 1995 נחתם הסכם לחמש שנים בין CERN ובין ממשלת ישראל בסך 1.7 מיליון פרנקים צרפתיים. הפעילות ממומנת בעיקר באמצעות משרד המסחר והתעשייה ומתקציב ההשכלה הגבוהה. במוקד המחקר במכון ויצמן עוסקים בגלאי אטלס של המאיץ LHC בשיתוף עם חוקרי הטכניון ואוניברסיטת תל-אביב.

פאונה ופלורה

האקדמיה הקימה קבוצה בראשותה של פרופ' יהודית בירק לדיון ולקביעת קווי פעולה לעידוד פעילות המחקר וההוראה בנושא מגוון המינים בישראל (biodiversity) ובסיסטמטיקה ולשימור האוספים הלאומיים במדעי הטבע.

החטיבה למדעי הרוח

קרן סם שפיגל
סכום של 500,000 דולר נמסר לאקדמיה להקמת הקרן על-שם סם שפיגל לקידום המחקר והפרסומים בתחום ספרות ימי-הביניים.